

KISEBB KÖZLEMÉNYEK.

A harmadik francia szünidei tanulótelep Németországban.¹

Az 1909. év nyarán immár harmadízben tett próbát a párizsi *Club français de conservation allemande et italienne* francia középiskolai tanulóknak németországi vakációztatásával. Ennek a harmadik külföldi nyaralásnak is éppoly kielégítő az eredménye, mint az első kettőé s minden jel arra mutat, hogy a kísérlet lassan-lassan állandó szokássá fog kifejlődni.²

Az állandóságra való törekvés abban is megnyilvánul, hogy ragaszkodnak az első alkalommal kiszemelt s úgy látszik jónak bizonyult tartózkodóhelyhez. A kis francia vendégek most is *Düsseldorf* és *Bonn* között voltak megosztva. A jelentés semmiféle magyarázatot nem fűz ahhoz a mindenestre föltűnő dologhoz, hogy a résztvevők száma az előző évihez képest tetemesen csökkent: ötvenegyről leapadt az első ízben (1907-ben) jelentkezettek létszámára, huszonhatra! Leány ezúttal négy volt köztük, ebből azonban tanuló csak kettő, egy tanárnő és egy tanítónő. Csoda, hogy ennyi is akadt, mert természetes, hogy a francia család sem szívesen bocsájtja ki leányait a maga védőszárnyai alól s különösen nem adja oda ismeretlen idegen családnak.

Az elhelyezés ez alkalommal is az eredetileg megállapított föltételek szemmeltartásával ment végbe. A német tanárok ezen a nyáron sem kíméltek sem időt, sem fáradságot, hogy a francia tanulók minél több hasznot húzzanak a németországi tartózkodásból. Hetenként háromszor voltak társalgó órák, melyeken a német életről és viszonyokról beszélgettek. Egy tollbamondás alapján csoportokba

¹ A. Pinloche-nak a francia közoktatásügyi miniszterhez intézett jelentése alapján. (*Revue Universitaire*, XIX. évfolyam, I. kötet, 126—136. lap.)

² A két első ilyen külföldi tartózkodás ismertetését lásd: *Magyar Paedagogia* XVIII. k., 317—8. l. és XIX. k., 92—3. l.

osztva írásbeli dolgozatokat is készítettek a francia diákok, résztvettek tanulmányi kirándulásokban és sétákban.

Nem hallgatja el a jelentés, hogy a német tanárok véleménye szerint bizony meglehetősen fogyatékos a francia tanulók német nyelvtudása s rámutat arra, hogy ez egyfelől nagyon megnehezíti a német tanárok feladatát és hálátlanná teszi fáradságos, önfeláldozó munkájukat, másfelől a tanulók is kiszámíthatatlanul kevesebb hasznot merítenek a németországi tartózkodásból, ha elégtelen nyelvismerettel mennek a németek közé.

Maguk a tanulók kivétel nélkül jól érezték magukat az idegen földön, mert beszélgetésükben, leveleikben valamennyien elragadtatással szólnak a rajnai családok szíves vendégszeretetéről, előzékeny bánásmódjáról.

Íme, a *revanche* nemzetének fiai tanulni járnak az ellenfélhez, őszinte elismerés hangján hódolnak az idegen nemzet művelődési haladásának s magasztaló dícsérettel sorolják fel jó tulajdonságait! Ez csak elszigetelt jelenség ugyan s a kezdet kezdete, de mégis biztató. Az ilyen bensőbb érintkezés van hivatva arra, hogy lerombolja a nemzeteket egymástól élesen elválasztó korlátokat, melyeken át csak gyűlölködő szemmel szoktak a túlsó félre átpillantani.

Dr. Nagy József.

Az olasz pædagogiai múzeum.

Az utóbbi években az olaszok is szerveztek pædagogiai múzeumot, amely azonban nem olyan, minden iskolától független, pusztán megzemlélésre való intézmény, mint a mienk, hanem a római egyetemmel van szoros kapcsolatban s fontos pædagogiai munkát végez.

Célja: 1. összegyűjteni a legjobb didaktikai eszközöket; 2. megismertetni a módot, ahogy ez eszközök a legnagyobb eredménnyel használhatók; 3. intenzívebbé tenni a tanítószemélyzet tudományos műveltségét.

A múzeum didaktikai tanulmányok színhelye, mintegy módszertani iskola.

Minden héten egy órát szentelnek kísérleti tanulmányok gyakorlati és elméleti előkészítésének, a készülékekkel való demonstrációknak; más órákon egyéni gyakorlatok folynak, továbbá szoros értelemben vett leckék a múzeummal kapcsolatban működő vasárnapi iskola számára.

A dolog olyanformán van szervezve, hogy az említett lecke-előkészítő tanfolyam hallgatói közül egy-egy a vasárnapi népiskola ifjúságának előadja az előkészített leckét. De megelőzőleg az illető